

Magyar anyagtudományi kísérlet a világűrben - Sajtóközlemény

A nemzetközi űrállomáson hamarosan lefolytatandó magyar anyagtudományi kísérletről tartott sajtótájékoztatót a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal 2010. február 3-án. A FOCUS projektet a miskolci ADMATIS Kft dolgozta ki. A FOCUS kísérlet célja a fémhabok gyártási technológiájának tökéletesítése. A magyar habosítási kísérlet mikrogravitációs körülmények között a Nemzetközi űrállomás európai Columbus moduljában megy majd végbe. A program részleteiről *Dr. Csopaki Gyula*, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnöke, *Dr. Both Előd*, az NKTH-n belül működő Magyar Űrkutatási Iroda vezetője, valamint *Dr. Bárczy Pál*, az Admatis Kft. igazgatója számolt be.

2010. február 3-án reggel 4:45-kor a Bajkonuri űrrepülőtérrel elindult a Progressz 36P jelű automatikus teherűrhajó. Az űrhajó a tervek szerint február 5-én 11:40-kor kapcsolódik össze a Nemzetközi Űrállomással. Az ezt követő órákban az űrállomás személyzete átrakodja a szállítmányt. A csomagok között ott van a FOCUS kísérletet tartalmazó doboz is. A FOCUS csomagot egy miskolci kisvállalkozás, az ADMATIS küldi az űrállomásra. És ezzel megkezdődik egy fantasztikus kaland utolsó, legfontosabb része: magyar habosítási kísérlet lefolytatása mikrogravitációs körülmények között a Nemzetközi Űrállomás európai Columbus moduljában. Magát a kísérletet Jeffrey Williams amerikai űrhajós végzi el, a tervek szerint február 8-án. A végrehajtást földi operátor irányítja Münchenből, amit az Admatis munkatársai az Európai Űrtechnikai Központ (ESTEC, Noordwijk, Hollandia) Felhasználósegítő Központjából (USOC) követnek. A kísérlet eredményét elektronikus formában rögzítik és továbbítják Miskolcra.

Az előzmények messzire nyúlnak vissza, mondta Bárczy Pál a sajtótájékoztatón. „Az ADMATIS Kft 2006-ben tette meg javaslatát az ESA-nak, az Európai Űrügynökségnek, s ekkor nyerte el a kísérlet végrehajtásának a lehetőségét az űrállomás fedélzetén. A siker kettős volt: egyrészt a kísérlet választ ad egy fizikailag tisztán interpretálható – és az ADMATIS földi fémhab-technológiájában kulcskérdésnek számító – tudományos kérdésre, másrészt a cég maga tervezhette és kivitelezhette a kísérleti berendezést, azaz megváltotta a belépőjegyet az űripari kivitelezők szűk körű klubjába. A hároméves munka gyümölcse most megérett. A FOCUS fenn van az űrben. Már csak a kísérletnek kell sikerülnie. Az előkészületek okán van miért izgulni. Ugyanis a kísérletet a betöltéstől számított 14 napon belül el kell végezni, később már technikailag nem lehetséges. És február 8. már a betöltés utáni 12. nap. Ezért január 28. déli 12 óra óta az ADMATIS-nál folyik a visszaszámlálás. Számos tényező van, amelyek gátolhatják a kísérlet sikeres lefolytatását: pl., ha késik a dokkolás, ha sérül a készülék, ha túl hideg a Columbus kabinja.”

A FOCUS kísérlet a második magyar anyagtudományi kísérlet a világűrben. Az elsőt Farkas Bertalan végezte, 1980-ban, éppen 30 évvel ezelőtt. A kerek évforduló elgondolkodtató. Az első kísérlet egy adathiányos, ad hoc presztízszakció volt, nem pontosan meghatározott kísérleti feltételekkel és nem körülírt tudományos céllal. A mostani kísérlet pedig minden részletében pontosan előkészített, sokszorosan kipróbált és adatgazdag mérés, precízen meghatározott kísérleti körülmények között, konkrét technológiai céllal. Ez a cél nem más, mint habcellás anyagok földi gyártása.

A FOCUS kísérlet világűrbe szállításának költségeit az Európai Űrügynökség (ESA) az EU 6. Kutatás-fejlesztési Keretprogramjában elnyert pályázatból finanszírozza. A repülő berendezés elkészítési költségeinek fedezetéül az ESA PECS (Programme for European Cooperating States) programjához történő magyar hozzájárulás szolgált. Az ESA PECS programjához jelenleg évi 2 millió euró a magyar hozzájárulás, amelyet az NKTH a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból fizet. Ennek az összegnek összesen 93%-át hazai kutatóhelyek

pályázzhatják meg, kutatás-fejlesztési projektek finanszírozására. A programban való részvétel azt garantálja, hogy a nyertes projektek – lévén, hogy megfelelnek a PECS elvárásainak – valóban nemzetközi szinten is színvonalas kutatási eredmények megvalósítására irányuljanak. A program keretében 33 projekt már sikerrel lezárult, jelenleg 26 projekt fut, ezek egyike a sajtótájékoztatón is bemutatott, FOCUS kísérlet megvalósítása.

A sajtótájékoztatón elhangzott előadások letölthetőek az NKTH honlapjáról <http://www.nkth.gov.hu/sajtoszoba/sajtokozlemenyek/urallomason-fedelzeti>

További információk kaphatóak:

- Admatis Kft, www.admatis.com és pal.barczy@admatis.com
- NKTH Magyar Űrkutatási Iroda, elod.both@nkth.gov.hu
- NKTH Kommunikáció, kommunikacio@nkth.gov.hu

Budapest, 2010. február 3.

Pályázati naptár

K+F forrástérkép
2009 - 2010

EU7. Keretprogram
2007 - 2013

Belépés

Felhasználó név:

Jelszó:

Belép

REGISZTRÁCIÓ >>

Elfelejtett jelszó

Hírlevél regisztráció

Email cím

feliratkozás

OK

K+F hírek a
nagyvilágból

Sajtóközlemények, sajtóanyagok

Magyar anyagtudományi kísérlet a világűrben - Sajtóközlemény

A nemzetközi űrállomáson hamarosan lefolytatandó magyar anyagtudományi kísérletről tartott sajtótájékoztatót a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal 2010. február 3-án. A FOCUS projektet a miskolci ADMATIS Kft dolgozta ki. A FOCUS kísérlet célja a fémhabok gyártási technológiájának tökéletesítése. A magyar habosítási kísérlet mikrogravitációs körülmények között a Nemzetközi űrállomás európai Columbus moduljában megy majd végbe. A program részleteiről *Dr. Csopaki Gyula*, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnöke, *Dr. Both Előd*, az NKTH-n belül működő Magyar Űrkutatási Iroda vezetője, valamint *Dr. Bárczy Pál*, az Admatis Kft. igazgatója számolt be.

2010. február 3-án reggel 4:45-kor a Bajkonuri űrrepülőtérről elindult a Progressz 36P jelű automatikus teherűrhajó. Az űrhajó a tervek szerint február 5-én 11:40-kor kapcsolódik össze a Nemzetközi Űrállomással. Az ezt követő órákban az űrállomás személyzete átrakodja a szállítmányt. A csomagok között ott van a FOCUS kísérletet tartalmazó doboz is. A FOCUS csomagot egy miskolci kisvállalkozás, az ADMATIS küldi az űrállomásra. És ezzel megkezdődik egy fantasztikus kaland utolsó, legfontosabb része: magyar habosítási kísérlet lefolytatása mikrogravitációs körülmények között a Nemzetközi Űrállomás európai Columbus moduljában. Magát a kísérletet Jeffrey Williams amerikai űrhajós végzi el, a tervek szerint február 8-án. A végrehajtást földi operátor irányítja Münchenből, amit az Admatis munkatársai az Európai Űrtechnikai Központ (ESTEC, Noordwijk, Hollandia) Felhasználósegítő Központjából (USOC) követnek. A kísérlet eredményét elektronikus formában rögzítik és továbbítják Miskolcra.

Az előzmények messzire nyúlnak vissza, mondta Bárczy Pál a sajtótájékoztatón. „Az ADMATIS Kft 2006-ben tette meg javaslatát az ESA-nak, az Európai Űrügynökségnek, s ekkor nyerte el a kísérlet végrehajtásának a lehetőségét az űrállomás fedélzetén. A siker kettős volt: egyrészt a kísérlet választ ad egy fizikailag tisztán értelmezhető – és az ADMATIS földi fémhab-technológiájában kulcskérdésnek számító – tudományos kérdésre, másrészt a cég maga tervezhette és kivitelezhette a kísérleti berendezést, azaz megváltotta a belépőjegyet az űripari kivitelezők szűk körű klubjába. A hároméves munka gyümölcse most megérte. A FOCUS fenn van az űrben. Már csak a kísérletnek kell sikerülnie. Az előkészületek okán van miért izgulni. Ugyanis a kísérletet a betöltéstől számított 14 napon belül el kell végezni, később már technikailag nem lehetséges. És február 8. már a betöltés utáni 12. nap. Ezért január 28. déli 12 óra óta az ADMATIS-nál folyik a visszaszámítás. Számos tényező van, amelyek gátolhatják a kísérlet sikeres lefolytatását: pl., ha késik a dokkolás, ha sérül a készülék, ha túl hideg a Columbus kabinja.”

A FOCUS kísérlet a második magyar anyagtudományi kísérlet a világűrben. Az elsőt Farkas Bertalan végezte, 1980-ban, éppen 30 évvel ezelőtt. A kerek évforduló elgondolkodtató. Az első kísérlet egy adathiányos, ad hoc presztízszakció volt, nem pontosan meghatározott kísérleti feltételekkel és nem körülírt tudományos céllal. A mostani kísérlet pedig minden részletében pontosan előkészített, sokszorosan kipróbált és adatgazdag mérés, precízen meghatározott kísérleti körülmények között, konkrét technológiai céllal. Ez a cél nem más, mint habcellás anyagok földi gyártása.

TOVÁ

2009

2008

2007

2006

2005

2004